

TALLINNA R O N G

TALLINNA RONG

Arno Saar

Marko Kurismaa esimene juhtum

Itaalia keelest tõlkinud Kaidi Vahar

Originaali tiitel:
Arno Saar
„Il treno per Tallinn“
Mondadori, 2016

© Mondadori Libri S.p.A., Milano, 2016
Tõlge eesti keelde © Kaidi Vahar ja Tänapäev AS, 2016

Toimetanud Ele Jaagusoo
Kujundanud Villu Koskaru

ISBN 978-9949-85-069-3
Trükitud AS Greif trükikojas

www.tnp.ee

1.

26. jaanuaril kell 22.43 teatati GoRaili Peterburi-Tallinna rongi number 810 valjuhäälditest, et rong on jõudmas sihtkohta. Reisijad lülitasid sülearvutid välja, võtsid kõrvaklapid peast ning panid mantlid-joped selga, kindad kätte ja mütsid pähe. Viis minutit hiljem, täpselt õigel ajal, valgustasid kuuenda ooteplatvormi tuled veduri ja vagunite sinihalle külgi. Kostas pidurikriiginat ja suhinat, millele järgnes hetk täielikku vaikust.

Kõrvalolevad platvormid olid tühjad, rööpaid ja liipreid kattis hommikust saadik tihedalt allasadanud lumi.

Veidi eemal seisis väljalülitatud tuledega hommikul esimesena väljuv Paldiski rong, mille erkoranž värv oli kadunud ümbrust katva ühtse valge vaiba alla. Kõik, välja arvatud valgusvihus tantsivad lumehelbed, oli liikumatu. Korruga avanesid kiirrongi number 810 ukсед ja inimesed valgusid ooteplatvormile, eemaldudes kiiresti sinna, kus on soojem. Kella üheteistkümneks olid kõigist saabunud reisijatest jäänud maha vaid jäljed lumel ja üks mees, kes oli vajunud esimese klassi teise vaguni mugavasse nahkistmesse. Täidlane, kuuekümnendates, silmad suletud ja suu veidi paakil. Reisisaatja märkas teda vaguni teisest otsast ja

vandus omaette – kindlasti on mees purjus ja tema äratamine saab olema tülikas.

Teises klassis reisijatel oli vähem raha, seal joodi vähem, aga need esimese omad ei suutnud end lihtsalt vaos hoida.

Reisisaatjal piisas pilgust, et veenduda – ta polnud eksinud: vastasistmel, mis oli terve tee tühi olnud – ta mäletas seda täpselt –, vedeles alkoholipudel.

Ta vandus veel kord. Talle ei meeldinud inimesi puudutada. Juba mõte kellegi õlale koputamisest, küünarnukist haaramisest või raputamisest tekitas vastikust. Ometi pidi ta seda kõike tegema, järgemööda, järjest intensiivsemalt, sest mees ei ärganud.

Ta oli surnud.

2.

Marko Kurismaa teadis juba hommikul üles tõustes, et vaevleb päev otsa unisuse käes. Kaootiline ja ettearvamatu uni, mis öösel tuli ja läks nagu heaks arvas, ilmus päeval ootamatult välja, hoiatades oma tulekust vaid kerge segadusega, mille ajal tegelikkus ja unenäopildid kattuma kippusid. See oli nagu selja tagant ründav vaenlane, kelle tulekuks ta igal ööl voodis lebades asjatult valmistus, ja kes siis päeval kõige ebasobivamal hetkel välja ilmus: keset koosolekut, lasketiirus, autoroolis. Tõtt-öelda mitte iga päev, vähemalt mitte ühesuguse jõuga. Oli päevi, kus ta pidi aeg-ajalt kabineti ukse lukku keerama ja pea kirjutuslauale panema, mõnel päeval aga suutis ta Modafinili ja mitme liitri kofeiini sisaldavate jookide najal peaaegu normaalne olla. Kuid oli ka selliseid päevi, kus ta liikus ringi nagu *zombie*, laud tinarasked ja südamerütm peaaegu seiskumas, et seejärel pöörases tempos ootamatult käivituda. Ta tundis juba ette, et on tulemas just selline päev.

Kurismaa oli eelmisel õhtul üheteist paiku diivanil magama jäänud. Ühe Ameerika kirjaniku raamat, mida ta oli lugema hakanud, osutus surmigavaks: lugu mehest ja lapsest, kes püüavad

pärast mingisugust tuumakatastroofi ellu jääda. Talle tundus see läbinämmutatud teema, meenutas üht vana BBC sarja, mida Eestis üheksakümnendatel näidati – „Ellujääjad“ või midagi taolist. Ühe paiku tuli hispaanlane Pedro, kellele ta oli osa oma majast välja üürinud, baarist töölt ja ajas ta üles. Marko soovis, et Pedro tuleks mõnikord ka üksi koju, sest siis ei oleks öö läbi lõputut udest käimist. Ta oli oma voodisse kolinud, aga kuna Pedro elamisest kostis *latin lover*'i sooritusest sillas olevate noorte naiste ohkeid, kähinaid ja sosinaid, hoidis uni temast põlglikult eemale. Öised tunnid möödusid une ja hüpnagoogiliste hallutsinatsioonide vaheldumisega, mille vältel ta uskus end kuulvat maja järavate toonesepade häält. Kui äratuskell Kurismaa 7.30 üles ajas, oli ta ühe hüppega voodist väljas, et minna puitmaja talade ja seinte olukorda hindama. Muidugi polnud ta eelmisel päeval midagi märganud, mis olnuks palja silmaga nähtav, kuid toonesepad olid seintes siiski olemas, ning võis juhtuda, et kord töölt tulles avastab ta elutoa seinas või vannitoa laes augu.

Ta oli endale köögis kopsikutäie kohvi teinud ja joonud seda väikeses elutoas, mille aknast avanes läbi raagus vahtrate vaade vanalinna tornidele. Ta oli uurinud taevast: oli veel liiga pime, et sel mingit värvi võiks olla, ja ehkki lund ei sadanud enam, võis kujutleda, et taevas on samasugune sinakashall kuni kella neljani pärastlõunal, kui päikeseloojang selle uuesti tumedaks muudab.

Ta oli pannud selga valge särigi, jalga veidi kulunud teksad, mis sobisid talle, olgugi et ta oli viiekümnene. Markol oli tugev ja sale keha, mille oli kujundanud nooruses tehtud maatöö ja karmide Nõukogude treenerite käe all sõidetud tuhanded kilomeetrid suuskadel. Juuksed, mis kunagi olid nisublondid, olid pisut heledamaks pleekinud, kuid hallidest juustest tema puhul rääkida ei saanud. Ta võis olla üks neist meestest, keda need

väikesed muudatused teevad küpses eas palju huvitavamaks. Aga kui inspektor Kurismaa oligi üks sellistest meestest, siis miks ei teatud midagi tema armulugudest, seiklustest või hälvetest? Miks ta elas üksi nagu lohutamatu lesk või nagu mõned õelalt vihjasid – nagu vana pede? Muidugi polnud keegi seda temalt kunagi otse küsida söandanud. Kuid tal olid hoolikalt valitud vastused küsimustele, mida ei küsitud. Piisas sellest, et neist asjust teadsid vaid tema ja see teine inimene.

Viimaks pani ta selga tumeda jaki, sellele tuulejope, mis oli samuti tume ning tõmbas jalga paari musti tagasihoidlikke käimistosse. Tema kodust oli keskkriminaalpolitsei kontoris, Tööstuse 52, täpselt üks kilomeeter ja 842 meetrit, mis hooga kõnniga võttis aega veerand tundi. Viisteist minutit kepikõndi, kott seljas ja jääne õhk näkku, et end korralikult ärkvele saada.

Täpselt kell üheksa istus ta oma kirjutuslaua taha, ja ei möödunud kümnet minutitki, kui ta oli sügavas unes. Palju sügavamas kui terve eelnenud öö jooksul. Ta sai pool tundi magada, kui telefon ta üles ajas.

„Tere, Marko! Kas kõik on hästi?”

„Ei, Kaljo. Hullem kui tavaliselt. Öö oli põrgulik. Võid aimata, mis mind ees ootab.”

Ülemkomissar Kaljo Kuslap oli ainus, kes tema narkolepsiaast teadis. Kui politseiarstid oleksid selle avastanud, oleks ta määratud tõenäoliselt kontoritööle, pabereid ühelt laualt teisele tõstma või siis mõnda andmebaasi infot sisestama. Kaljot ta usaldas, nad olid sõbrad juba ajast, kui nad nooruses koos sõjaväes käisid. Kaljo oli ta saladust alati varjanud – austusest sõbra vastu ja võib-olla ka väikesest süütundest. Kui Marko Kurismaa poleks pidanud oma vanemate vigade eest maksma,

oma perekonnanime raskust kandma, oleksid ülemuse ja alluva rollid kahtlemata teistpidi olnud.

„Kahju kuulda, aga mul on üks keeruline juhtum lahendada.”

„Kas sa Iljuštšenkole ei saa helistada? Või Mätasele?”

„See on delikaatne lugu. Ma vajan sind.”

„Kohe tulen.”

Kurismaa sulges silmad ja tegi paar pearingi, kuuldes, kuidas kaelalülid ragisevad nagu kruus paksu mehe talla all. Seejärel läks ta neljanda korruse koridori lõppu, koputas uksele ja astus ülemkomissari kabinetti, võttes tema vastas istet.

„Tere, Marko. Ma ei tahtnud sind segada, kuid mul polnud valikut.”

Neist kahest paistis hoopis Kuslap see, kel oli olnud kehv öö.

„Kas sa pole ka magada saanud?”

Kuslap tegi valulise grimassi, milles oli saatusele alistumist.

„Pidin Raigo kell kolm öösel Lauteri tänava kõrtsist ära tooma. Ta oli auto sinna ette parkinud ja tahtis iga hinna eest rooli istuda, kuigi ise ei püsinud jalulgi. Õnneks sai kelner Raigo jope ja autovõtmed enda kätte ning ta pidi sinna jääma.”

„Kust sa teadsid, et ta seal on?”

„Tal oli jope taskus ka mobiil. Kelner valis kontaktidest „isa” ja helistas mulle. Kui ma sinna jõudsin, istus Raigo kõnnitee ääres lumehanges, keset okselärakaid.”

Seda öelnud, peitis ta pea käte vahele – häbist ja meeleheitest, et tema ainus poeg ei näidanud mingit märki, et ta hakkaks 22aastaselt mõistust pähe võtma.

„Aga jätame selle. Ma kutsusin su siia ühe mõrva pärast.”

„Siin? Pealinnas?”

„Seda me veel ei tea. Peterburist saabunud rongis oli üks surnud mees. Esialgu paistis, et tegu on infarktiga, aga arstid

pidid seaduse järgi lahkamise tegema ning leidsid päris märkimisväärse koguse koniini."

„Mis see veel on?"

„Väga mürgine alkaloid. Seda saadakse mürkputkest."

Marko oli hetkega tähelepanu ise ning äsjane uimasus oli kui käega pühitud.

„Ta mürgitati putkega?"

„Just nii see paistab," kinnitas ülemkomissar.

„Võib-olla ta tegi enesetapu. Pidage! Meil on uus Sokrates!"

„Või et Sokrates. Alates sellest, kui ma seda mürkputke asja kuulsin, rohkem kui tund tagasi, olen mõelnud, kes oli see vana roomlane, kes end ära mürgitas."

„Sokrates oli kreeklane, mitte roomlane. Kreeka filosoof viiendast sajandist enne Kristust ..."

„Oleksid pidanud ülikooli õppejõuks hakkama, mitte politseinikuks."

„Et lõpetada nii nagu mu isa?"

„Vabandust, ma ei tahtnud ..."

„Pole midagi. Räägi."

„Paistab, nagu oleks mees terve tee maganud, tõustes vaid selleks, et baaris joomas või kempus käia."

„Tõeline härrasmees."

„Venelane."

„Sa oleksid võinud seda kohe öelda. Surnud venelane on alati hea uudis."

„See pole nali. Surnud venelane tähendab lõputut diplomaatilist jama. Eriti praegusel ajal."

„Sa vihjad Ukrainale."

„Ka sellele. Näed ju, et nad ei jäta järele. Nende jaoks on Nõukogude impeerium endiselt olemas."